

ପରିଶିଷ୍ଟ-I
(ଅନୁକ୍ଷେପ 4.5 ପୃଷ୍ଠା 49)

ଜଳସେଚନ ଉତ୍ସରୁ ଜଳ ବ୍ୟବହାର କରୁଥିବା ଶିଳ୍ପାନୁଷ୍ଠାନ ମାନଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ବିବରଣୀ

କ୍ରମିକ ସଂଖ୍ୟା	ପ୍ରକଳ୍ପର ନାମ	ଅସଙ୍ଗତିର ପ୍ରକାର	ଅସଙ୍ଗତିର ଫଳାଫଳ
1	ଆର.ଏଲ.ବି.ସି.	<p>ଓଡ଼ିଶା ଜଳସେଚନ ନିୟମାବଳୀ ଦର୍ଶାଇଥାଏ ଯେ, ଯଦି ଜଳ କର ପ୍ରଦାନରେ ବିଳମ୍ବ ଘଟେ, ତେବେ ଏହି ବିଳମ୍ବିତ ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ ଲାଗି ମାସିକ ଦୁଇ ପ୍ରତିଶତ ସୁଧ ହାରରେ ଅସୁଲି କରାଯିବ ।</p> <p>ମୁଖ୍ୟ ଯନ୍ତ୍ର ତଥା ବେସିନ୍ ପରିଚାଳକ, ବ୍ରାହ୍ମଣୀ ବାମ ବେସିନ୍, ସମଲ, ସମଲ ବ୍ୟାରେଜ୍ ବାମ ହେଡ୍, ରେଗୁଲେଟରର ନିମ୍ନ ସ୍ତର 110 ମି. ଠାରେ ଗ୍ୟାଲନ୍ ପ୍ରତି 60 ଟଙ୍କା ଦରରେ ଦେୟ ପ୍ରଦାନ ସହିତ ଆଗାମୀ 30 ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ 260 କ୍ୟୁମେଟ୍ ଜଳର ଉଠାଣ ପାଇଁ ଓଡ଼ିଶା ପାଣ୍ଡାଲ୍ କନସର୍ଭେସନ୍ ଲିମିଟେଡ୍ (ଓ.ପି.ସି.ଏଲ.) କୁ ସହିତ ଏକ ରୁକ୍ଷିନାମା ସାକ୍ଷର କରିଥିଲେ (ମଇ 2006)</p>	<p>ଉକ୍ତ ସଂସ୍ଥା ଅକ୍ଟୋବର 2009 ଠାରୁ ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2010 ମଧ୍ୟରେ 49.38 ଲକ୍ଷ ଗ୍ୟାଲନ୍ ପରିମାଣର ଜଳ ଉଠାଣ କରିଥିଲେ କିନ୍ତୁ ଜଳ କର ଏବଂ ଟାହାର ମାସିକ ଦୁଇ ପ୍ରତି ଶତ ସୁଧ ହାରରେ ମୋଟ 246.14 କୋଟି ଟଙ୍କା ସଂପୃକ୍ତ ସଂସ୍ଥାଙ୍କ ଠାରୁ ଅସୁଲି କରାଗଲା ନାହିଁ (ଅଗଷ୍ଟ 2019) ।</p> <p>ସରକାର ଜଣାଇଲେ ଯେ ଅକ୍ଟୋବର 2009 ଠାରୁ ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2010 ମଧ୍ୟରେ ଓ.ପି.ସି.ଏଲ.ଙ୍କୁ ଜଳ ସେସ୍/ ଦେୟ ଛାଡ଼ି କରାଯିବା ପ୍ରସ୍ତାବ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଚୂଡ଼ାତ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଆଯାଇନାହିଁ ।</p> <p>ଦାବି ନୋଟିସ୍ ଗୁଡ଼ିକ ଓଡ଼ିଶା ଜଳସେଚନ ନିୟମାବଳୀ, 2010 ଅନୁଯାୟୀ ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା ।</p>
2	ଆର.ଏଲ.ବି.ସି.	<p>ଓଡ଼ିଶା ଜଳସେଚନ (ସଂଶୋଧନ) ନିୟମାବଳୀ 2010 ର ନିୟମ 23-କ ଅନୁସାରେ ଜଳସେଚନ ଉତ୍ସରୁ ଜଳର ଉଠାଣ ପାଇଁ ସ୍ଫୁନିଙ୍ଗ୍ ପ୍ରତି 5.60 ଟଙ୍କା ହାରରେ ଜଳ କର ଆଦାୟ କରାଯିବା ଉଚିତ୍ ।</p> <p>ଏହି ଜଳ ଦର ଏପ୍ରିଲ 2016 ଠାରୁ ପ୍ରତି ବର୍ଷ ଏପ୍ରିଲ ପହିଲାରୁ 10 ପ୍ରତି ଶତ ବାର୍ଷିକ ହାରରେ ବୃଦ୍ଧି କରାଯିବା ଉଚିତ୍ ।</p> <p>ତିନି ଗୋଟି ଶିଳ୍ପାନୁଷ୍ଠାନ ସମଲ ବ୍ୟାରେଜ୍‌ରୁ ଜଳ ଉତ୍ତୋଳନ କରୁଥିଲେ ଏବଂ ସ୍ଫୁନିଙ୍ଗ୍ ପ୍ରତି 5.60 ଟଙ୍କା ହାରରେ ଜଳ କର ପଇଠ କରୁଥିଲେ ।</p> <p>ପରିବର୍ତ୍ତିତ ଆଦେଶ ଅନୁସାରେ, 1 ଏପ୍ରିଲ 2017/ 1 ଏପ୍ରିଲ 2018/ 1 ଏପ୍ରିଲ 2019 ଠାରୁ ଜଳର ସ୍ଫୁନିଙ୍ଗ୍ ପ୍ରତି ଦର ଯଥାକ୍ରମେ 6.16/6.78/7.46 ଟଙ୍କା ହେବା ଉଚିତ୍ ।</p>	<p>ସଂପୃକ୍ତ ବିଭାଜନ 2017-18 ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ସ୍ଫୁନିଙ୍ଗ୍ ପ୍ରତି 6.16 ଟଙ୍କା ଦରରେ ଦେୟ ଆଦାୟ କରିଥିଲେ, କିନ୍ତୁ 2018-20 ମଧ୍ୟରେ ଜଳ କର ସ୍ଫୁନିଙ୍ଗ୍ ପ୍ରତି 6.78 ଟଙ୍କା ଏବଂ 7.46 ଟଙ୍କା ପରିବର୍ତ୍ତେ ଯଥାକ୍ରମେ 6.72 ଟଙ୍କା ଏବଂ 7.28 ଟଙ୍କା ଦରରେ ଆଦାୟ କରାଯାଇଥିଲା ।</p> <p>ଏହା ଯୋଗୁ 2018-20 ମଧ୍ୟରେ 2,398.50 ଲକ୍ଷ ସ୍ଫୁନିଙ୍ଗ୍ ଜଳ ଉତ୍ତୋଳନ ବାବଦରେ 2.40 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଜଳ କର ସହ ଆଦାୟ ହେଲା (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2019) ।</p> <p>ଜବାବରେ ସରକାର ଜଣାଇଲେ ଯେ ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ର, ଓଡ଼ିଶା ଜଳସେଚନ (ସଂଶୋଧନ) ନିୟମାବଳୀ 2010 ଏବଂ ସମୟରୁ ସମୟ ଏଥିରେ ଜାରି ହୋଇଥିବା ପରବର୍ତ୍ତୀ ସଂଶୋଧନ ଗୁଡ଼ିକର ଅନୁସରଣ କରି ଜଳ କରର ପରିମାଣ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରିଥିଲେ ।</p> <p>ଏହି ଉତ୍ତରଟି ଗ୍ରହଣୀୟ ନୁହେଁ ଯେହେତୁ ରାଜପତ୍ର ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି ଯେ ପ୍ରଚଳିତ ଜଳ କର ମୂଲ୍ୟ ପ୍ରତି ବର୍ଷ 10 ପ୍ରତି ଶତ ହାରରେ ବୃଦ୍ଧି କରାଯିବ, କିନ୍ତୁ ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ର ଅପେକ୍ଷାକୃତ କମ୍ ଦରରେ ଜଳ କର ଆଦାୟ କରିଥିଲେ ।</p>
3	ଆର.ଏଲ.ବି.ସି.	<p>ଆର.ଆର.ବି.ସି./ଆର.ଏଲ.ବି.ସି. ର ପରିକଳ୍ପିତ ଆୟକର୍ତ୍ତା ହାସଲ ହୋଇ ନପାରିବାରୁ ସମଲ ବ୍ୟାରେଜ୍‌ର ଜଳ ପରିବର୍ତ୍ତିତ ଦିଗରେ ଗ୍ରାହଣୀ ନଦୀକୁ ପ୍ରେରିତ ହେଲା, ଫଳ ସରୁପ ଏହାର ନିମ୍ନ ସ୍ତରରେ ଜଳ ଉପଲବ୍ଧ ହେଲା ।</p> <p>ତେଣୁ ନିମ୍ନ ସ୍ତରରୁ ଉଠାଣ ହୋଇଥିବା ଜଳକୁ ଜଳସେଚନ ଉତ୍ସ ଭାବେ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବା ସହିତ ଜଳ କର ବାବଦରେ ଘନ ମିଟର ପ୍ରତି 5.60 ଟଙ୍କା ଦରରେ ଜଳ କର ଅସୁଲି କରାଯିବା ଉଚିତ୍ ।</p>	<p>ତିନି ଗୋଟି ଶିଳ୍ପାନୁଷ୍ଠାନ ବାର୍ଷିକ 739.10 ଲକ୍ଷ ଘନ ମିଟର ହାରରେ ନିମ୍ନ ସ୍ତରରୁ ଜଳ ଉଠାଣ କରୁଥିଲେ କିନ୍ତୁ ଘନ ମିଟର ପ୍ରତି 4.50 ଟଙ୍କା ହାରରେ ଜଳ କର ପ୍ରଦାନ କରୁଥିଲେ, ଯଦିଓ ଜଳସେଚନ ଉତ୍ସରୁ ଜଳ ଉଠାଣ ଦର ଘନ ମିଟର ପ୍ରତି 5.60 ଅଟେ ଏବଂ ଏହାର ଫଳ ସରୁପ 43.54 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଜଳ କର ସହ ଆଦାୟ ହେଲା ।</p>

			<p>ସରକାର ଜଣାଇଲେ ଯେ ଜଳ ଉତ୍ସର ବର୍ଗୀ କରଣ ଏବଂ ଜଳ କର ଆଦାୟ ଦର ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ରୂପାନ୍ତ କରାଯାଇଥାଏ ଏବଂ ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନ ଏହା ଅନୁଯାୟୀ ଦାବି ନୋଟିସ୍ ଜାରି କରିଥିଲେ ।</p> <p>ଏହି ଉତ୍ତରଟି ଗ୍ରହଣୀୟ ନୁହେଁ ଯେହେତୁ ସମଲ୍ ବ୍ୟାରେଜ୍ ଠାରୁ ଦିଗ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହୋଇଥିବା ଜଳକୁ ଶିଳ୍ପାନୁଷ୍ଠାନ ମାନେ ଉତ୍ତୋଳନ କରିଥିଲେ ।</p> <p>ତେଣୁ, ଉକ୍ତ ଉତ୍ସରୁ ଜଳସେଚନ ଉତ୍ସ ଭାବେ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବା ଉଚିତ୍ ।</p>
4	ଆର.ଏଲ୍.ବି.ସି.	<p>ଜଳସେଚନ ନିୟମାବଳୀ ଦର୍ଶାଉଅଛି ଯେ ଜଳ ଉଠାଣ କାରୀ ଶିଳ୍ପାନୁଷ୍ଠାନ ମାନେ ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନଙ୍କ ସହିତ ଏକ ରୁକ୍ଷିନାମା ନିଷ୍ପନ୍ନ କରିବେ ଏବଂ ପ୍ରକୃତ ଜଳ ଉଠାଣର ପରିମାଣ ନିରୂପଣ ଲାଗି ଏକ ପ୍ରବାହ ମିଟରର ସ୍ଥାପନା କରିବେ, ଅନ୍ୟଥା ସେମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଛଅ ଗୁଣା ଜଳ କର ଆଦାୟ କରାଯିବ ।</p>	<p>ଏହାର ବିପରୀତ ଭାବରେ, ଗୋଟିଏ ଶିଳ୍ପାନୁଷ୍ଠାନ କୌଣସି ରୁକ୍ଷିନାମା ନିଷ୍ପନ୍ନ ନ କରି ତଥା ପ୍ରବାହ ମିଟର ସ୍ଥାପନ ନ କରି 47.696 କ୍ୟୁମେଟ୍ ପରିମାଣର ଜଳ ଉଠାଣ କରିଥିଲେ ।</p> <p>କିନ୍ତୁ 2014-19 ମଧ୍ୟରେ ଏଥିପାଇଁ ଛଅ ଗୁଣା ଅର୍ଥଦଣ୍ଡ ବାବଦରେ 505.08 କୋଟି ଟଙ୍କା ଆଦାୟ କରାଯାଇ ନଥିଲା ।</p> <p>ସରକାର ରୁକ୍ଷିନାମା ନିଷ୍ପନ୍ନ ନ ହେବା ଏବଂ ପ୍ରବାହ ମିଟର ସ୍ଥାପନ କରାନଯିବା ସମ୍ବନ୍ଧରେ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଉତ୍ତର ଦାଖଲ କରିଲେ ନାହିଁ ।</p>
5	ଆର.ଏଲ୍.ବି.ସି.	<p>ଜଳସେଚନ ନିୟମାବଳୀ ଦର୍ଶାଉଅଛି ଯେ ଜଳ ଉତ୍ତୋଳନ କରୁଥିବା ଶିଳ୍ପାନୁଷ୍ଠାନ ମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଜଳ କର ଆଦାୟ କରାଯିବ ।</p> <p>ଏହି ଆଦାୟ ବିଫଳ ହେଲେ, ମୂଳ ଅର୍ଥ ପରିମାଣ ସହିତ ମାସିକ ଦୁଇ ପ୍ରତିଶତ ହାର ରେ ଟଙ୍କା ବୃଦ୍ଧି ସୁଧ ସହିତ ଅସୁଲି କରାଯିବ ।</p> <p>1999 ଠାରୁ ଏକ ଶିଳ୍ପାନୁଷ୍ଠାନ ଦ୍ୱାରା 47.696 କ୍ୟୁମେଟ୍ ପରିମାଣର ଜଳ ଉଠାଣ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ନିୟମିତ ବ୍ୟବଧାନରେ ଦାବୀ ନୋଟିସ୍ ଜାରି ସତ୍ତ୍ୱେ ଉକ୍ତ ଶିଳ୍ପାନୁଷ୍ଠାନ ଜଳ କର ପଇଠ କରିନଥିଲେ ।</p>	<p>ସମୁଦାୟ ଜଳ ଦେୟ 697.32 କୋଟି ଟଙ୍କା ମଧ୍ୟରୁ, ସରକାର 644.67 କୋଟି ଟଙ୍କାର ସୁଧ ଛାଡ଼ି କଲେ ଏବଂ ମାର୍ଚ୍ଚ 2018 ରେ 52.65 କୋଟି ଟଙ୍କା ଦେୟ ପ୍ରଦାନ ଲାଗି ପାରସ୍ପରିକ ଭାବେ ବନ୍ଦୋବସ୍ତ କଲେ, ଫଳ ସ୍ୱରୂପ 644.67 କୋଟି ଟଙ୍କାର ରାଜସ୍ୱ ହାନି ହେଲା ଯାହାକି ଜଳସେଚନ ନିୟମାବଳୀ ବିରୋଧ କରୁଥିଲା ।</p> <p>ଏହି ଟଙ୍କାବୃଦ୍ଧି ସୁଧ ମାନ୍ୟବର ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଅନୁରୋଧ ଆଦେଶ ଜାରି ହୋଇସାରିବା ପରେ ଆଦାୟ କରାଯିବ ଯେହେତୁ ଏବେ ଏହି ବିଷୟ ବିଚାରାଧୀନ ଅଛି ଏବଂ ମାନ୍ୟବର ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଠାରେ ବକେୟା ରହିଅଛି ।</p>

ପରିଶିଷ୍ଟ-II
(ଅନୁକ୍ରମ 5.5 ପୃଷ୍ଠା 52)

ବୁଦ୍ଧିମାମା ପରିଚାଳନାରେ ଦୃଷ୍ଟି ଗୋଚର ହୋଇଥିବା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅନିୟମିତତା ଦର୍ଶାଉଥିବା ବିବରଣୀ

କ୍ରମିକ ସଂଖ୍ୟା	ପ୍ରକାଶକ ନାମ	ଅତିରିକ୍ତ ମୂଲ୍ୟ କୋଟି ଟଙ୍କାରେ	ଦୃଷ୍ଟି ଗୋଚର ହୋଇଥିବା ଅନିୟମିତତା
ବୁଦ୍ଧିମାମାରେ ପରିଚାଳିତ ହୋଇଥିବା ଅନିୟମିତତା			
1	ଏସ.ଆଇ.ପି.	1.46	<p>ଏସ.ଆଇ.ପି. ର ହଳଦିଆ ଡ୍ୟାମ୍ ରେ ସିଲ୍ ମାର୍କର ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଲାଗି ଓ.ସି.ସି. 134.71 କୋଟି ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟରେ ଚେଷ୍ଟର ଆମନ୍ତ୍ରଣ କରିଥିଲେ ଯଦିଓ କାର୍ଯ୍ୟର ପ୍ରକୃତ ମୂଲ୍ୟ 133.38 କୋଟି ଟଙ୍କା ଥିଲା ଯାହା ଫଳରେ ନିଗମ ଦେୟ ଭାବରେ ଅତ୍ୟଧିକ ମୂଲ୍ୟ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିଲା ।</p> <p>ସରକାର ଜଣାଇଲେ ଯେ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟ ଲାଗି ଜରୁରୀକାଳୀନ ଖର୍ଚ୍ଚକୁ ବାଦ୍ ଦେଇ 133.38 କୋଟି ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟର ଚେଷ୍ଟର ଆମନ୍ତ୍ରଣ କରାଯାଇଥିଲା ।</p> <p>ତଥ୍ୟାତ୍ମକ ଭାବେ ଏହା ସଠିକ୍ ନୁହେଁ ଯେହେତୁ 134.71 କୋଟି ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟର ଚେଷ୍ଟର ଆମନ୍ତ୍ରଣ କରାଯାଇଥିଲା ।</p>
2	ଆର.ଆର.ବି.ସି.	50.01	<p>ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନ, ଆର.ଆର.ବି.ସି. ଦକ୍ଷିଣ ବ୍ୟାଙ୍କ୍ କେନାଲର ଆର.ଡ଼ି. 86 କି.ମି. ଠାରୁ ଆର.ଡ଼ି. 89 କି.ମି. ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏକ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଠିକାଦାରଙ୍କୁ 43.55 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଅଟକଳ ମୂଲ୍ୟରେ ନ୍ୟସ୍ତ କଲେ ।</p> <p>ସଂପୃକ୍ତ ବିଭାଗ 1.53 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଉପକରଣ ଅଗ୍ରୀମ ସହିତ ମୋଟ 7.70 କୋଟି ଟଙ୍କାର କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପନ୍ନ ହେବାପରେ କୌଣସି ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ କାରଣ ନ ଦର୍ଶାଇ ବୁଦ୍ଧିମାମାଟିକୁ ଅଧାରୁ ବନ୍ଦ କରିଦେଲେ (ଜୁନ୍ 2000)</p> <p>ସେହି ଠିକାଦାର ଖୋର୍ଦ୍ଧା ମାନ୍ୟବର ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଠାରେ ଜୁନ୍ 2000 ରେ ଏକ ମାମଲା ଗୁଞ୍ଜ କଲେ ଏବଂ ଯିଏକି ଠିକାଦାରଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ରାୟ ଦେଲେ । ଯାହାହେଉ, ସେହି ଠିକାଦାର ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ କଲେ ନାହିଁ ।</p> <p>ସଂପୃକ୍ତ ବିଭାଗ ବକେୟା କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଅନ୍ୟ ଜଣେ ଠିକାଦାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସମ୍ପନ୍ନ କରାଇଲେ ଯାହା ଫଳରେ 50.01 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଅତିରିକ୍ତ ବ୍ୟୟ ହେଲା ।</p> <p>ସରକାର ଜଣାଇଲେ ଯେ କାର୍ଯ୍ୟର ପରିସର ପରିବର୍ତ୍ତିତ ହୋଇଥିବା କାରଣରୁ, ବୁଦ୍ଧିମାମାଟି ବନ୍ଦ କରାଗଲା ଏବଂ ପୁନର୍ବାର ଚେଷ୍ଟର ଆମନ୍ତ୍ରଣ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ଉତ୍ତରଟି ଗ୍ରହଣୀୟ ନୁହେଁ, ଯେହେତୁ ଉକ୍ତ ବୁଦ୍ଧିମାମାଟି ପୂର୍ବ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସାମଗ୍ରୀ ଦର ଅନୁସାରେ ଟାଲୁ ରଖାଯାଇଥିଲେ ଅତିରିକ୍ତ ବ୍ୟୟକୁ ଏଡ଼ା ଯାଇପାରିଥାନ୍ତା ।</p>
3	ଏଲ.ଆଇ.ଆଇ.ପି.	15.66	<p>କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ସରକାର ଆୟୋଗ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ (କାନୁଆରା 2009) ଯେ ଏକ ନ୍ୟାୟ ସଙ୍ଗତ, ପାରଦର୍ଶୀ ଏବଂ ମୁକ୍ତ ଚେଷ୍ଟର ଆମନ୍ତ୍ରଣ ପଦ୍ଧତି ଅନୁସରଣ କରାଯିବ । ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥାର ବିରୋଧରେ, ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନ, ଏଲ.ଆଇ.ଆଇ.ପି. ମଇ 2016 ରୁ ଅଗଷ୍ଟ 2016 ମଧ୍ୟରେ ତିନି ଗୋଟି ଜଳସେଚନ କାର୍ଯ୍ୟ ଓ.ସି.ସି. କୁ 15.49 ରୁ 23.19 ପ୍ରତିଶତ ଚେଷ୍ଟର ପ୍ରିମିୟମ୍ ସହିତ 60.12 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅଟକଳ ମୂଲ୍ୟରେ ନ୍ୟସ୍ତ କରିଥିଲେ ।</p> <p>ସମାକ୍ଷା ଅବଲୋକନ କଲା ଯେ 2014-18 ମଧ୍ୟରେ, କେନାଲ୍ ଲାଇନିଂ କାର୍ଯ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକ ଠିକାଦାର ମାନଙ୍କୁ ଅଟକଳ ମୂଲ୍ୟ ଠାରୁ 14.99 ପ୍ରତି ଶତ କମ୍ ମୂଲ୍ୟରେ ନ୍ୟସ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା । ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଭାବରେ ଓ.ସି.ସି. କୁ କାର୍ଯ୍ୟାଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବାରୁ ଅତିରିକ୍ତ ଅର୍ଥ ବ୍ୟୟ ହେଲା ।</p> <p>ସରକାର ଜଣାଇଲେ ଯେ ଚେଷ୍ଟର ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ବିଳମ୍ବ ଏଡ଼ାଇବା ତଥା କାର୍ଯ୍ୟର ଶୀଘ୍ର ସମାପ୍ତି ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ଓ.ସି.ସି. କୁ ନ୍ୟସ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା ।</p> <p>ଏହି ଉତ୍ତରଟି ଗ୍ରହଣୀୟ ନୁହେଁ ଯେହେତୁ ମାର୍ଚ୍ଚ 2019 ସୁଦ୍ଧା ପ୍ରକାଶକ ଅସଂପୂର୍ଣ୍ଣ</p>

			ରହିଥିଲା, ଯଦିଓ କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ଘରୋଇ ଠିକାଦାରଙ୍କ ତୁଳନାରେ ଓ.ସି.ସି. କୁ ଅଧିକ ଉଚ୍ଚତର ମୂଲ୍ୟରେ ନ୍ୟସ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା ।
ଅତ୍ୟଧିକ ଲିଡ୍ ଦୂରତ୍ୱର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯିବାରୁ ଅତିରିକ୍ତ ମୂଲ୍ୟ			
1	ଏସ.ଆଇ.ପି.	15.56	<p>ହଲଦିଆ ଡ୍ୟାମ୍ ଏବଂ ଏସ.ଆଇ.ପି. ଅନ୍ତର୍ଗତ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ଯୋଗାଣ କାରୀ ତଥା ସଂଯୋଗ କେନାଲର ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟରେ, ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନ ଖାଲୁଆ ମାଟି/ ମାଟିର ନିକାସ ପାଇଁ ସାତ କି.ମି./ଏକ କି.ମି. ପରିବର୍ତ୍ତେ ଯଥାକ୍ରମେ 12 କି.ମି. ଏବଂ ପାଞ୍ଚ କି.ମି. ଲିଡ୍ ର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଥିଲେ ।</p> <p>ସମାନଭାବରେ ଦୁଇ ଗୋଟି କାର୍ଯ୍ୟ ଅର୍ଥାତ୍ , (i) ଏସ୍.ଏମ୍.ସି. ର 7.95 କି.ମି. ଠାରୁ 8.84 କି.ମି. ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପୁନରୁଦ୍ଧାର କାର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ଏସ.ଆଇ.ପି. ର ହଲଦିଆ ଡ୍ୟାମ୍ ର ଜଳ ନିଷ୍କାସନ ମାର୍ଗର ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟରେ, ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନ ବାଲିର ପରିବହନ ପାଇଁ ଲିଡ୍ ଦୂରତ୍ୱକୁ 11 ରୁ 24 କି.ମି. ପରିବର୍ତ୍ତେ 24 ରୁ 27 କି.ମି. ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନେଇଥିଲେ, ଯାହା ଯୋଗୁ 15.56 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଅତିରିକ୍ତ ଅର୍ଥ ବ୍ୟୟ ହେଲା ।</p> <p>ସରକାର ଜଣାଇଲେଯେ ଯଦିଓ ସାତ କି.ମି. ଲିଡ୍ ଦୂରତ୍ୱ ମଧ୍ୟରେ ମାଟି ଉପଲବ୍ଧ ଥିଲା, ଏହା ମାଟି ଡ୍ୟାମ୍ ଅଂଶରେ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ନଥିଲା ।</p> <p>ଏହି ଉତ୍ତରଟି ଗ୍ରହଣୀୟ ନୁହେଁ ଯେହେତୁ ସାତ କି.ମି. ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦୂରତା ମଧ୍ୟରେ ଉପଲବ୍ଧ ଥିବା ମାଟିକୁ ପୂର୍ବରୁ ମାଟି ଡ୍ୟାମ୍ କାର୍ଯ୍ୟରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଥିଲା ।</p>
2	ଆର.ଆର.ବି.ସି.	16.78	<p>“ଦକ୍ଷିଣ ବ୍ୟାଙ୍କ କେନାଲ ର ଆର.ଡି. 83.60 ଠାରୁ ଆର.ଡି. 89.50 କି.ମି. ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଖନନ କାର୍ଯ୍ୟ” ରେ ଖନନ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥିବା ସାମଗ୍ରୀଗୁଡ଼ିକୁ ଆଡ଼ି ବନ୍ଧରେ ପୋତା ଯାଇଥିଲା କିନ୍ତୁ ଏହାର ନିକାସ ଲାଗି ଲିଡ୍ ଦୂରତ୍ୱକୁ ଏକ ରୁ ପାଞ୍ଚ କି.ମି. ମଧ୍ୟରେ ନିଆ ଯିବା ସହିତ ଏଥିପାଇଁ ଘନ ମିଟର ପ୍ରତି 51.40 ଟଙ୍କା ପରିବର୍ତ୍ତେ 72 ରୁ 97.40 ଟଙ୍କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦର ଧାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଥିଲା ।</p> <p>ସମାନଭାବରେ, ଡି.ଆଇ. (ଭାଙ୍ଗି ସାରିଥିବା) ଶିଳା ପାଇଁ ତିନି ରୁ ପାଞ୍ଚ କି.ମି. ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଲିଡ୍ ଦୂରତ୍ୱ ନିଆଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଏଥିପାଇଁ ଘନ ମିଟର ପ୍ରତି 66.02 ଟଙ୍କା ପରିବର୍ତ୍ତେ 120.80 ରୁ 138.25 ଟଙ୍କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦର ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲା । ଯାହାର ଫଳ ସରୁପ 16.78 କୋଟି ଟଙ୍କା ର ଅତିରିକ୍ତ ଅର୍ଥ ବ୍ୟୟ ହେଲା ।</p> <p>ସରକାର ସାକାର କଲେ ଯେ ଖନନ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥିବା ମାଟିମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ ଅଂଶ କେନାଲ କୂଳରେ ଜମା କରାଯାଇଅଛି । ଯାହାହେଉ, ଖନନ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥିବା ସାମଗ୍ରୀ ବିପୁଳ ପରିମାଣ ବିଶିଷ୍ଟ ହୋଇଥିବାରୁ, ଏହାର ଦୂରତ୍ୱ ନିକାସ ପାଇଁ 5 କି.ମି. ଦୈର୍ଘ୍ୟର ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଲିଡ୍ ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ହୋଇଥିଲା ।</p> <p>ଏହି ଉତ୍ତରଟି ଗ୍ରହଣୀୟ ନୁହେଁ, ଯେହେତୁ ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନ ଓ.ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.ଡି. ସଂହିତା ଅନୁଯାୟୀ ଅଟକଳ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟସ୍ଥଳୀର ପରିସ୍ଥିତି ଅନୁଯାୟୀ ଠିକାଦାର ନିଜ ଦର ବିଷୟରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବାର ଥିଲା ।</p> <p>ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନ ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଲିଡ୍ ସମ୍ପନ୍ନରେ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ଉଚିତ୍ ଥିଲା ।</p>
ଦର ଖସଡ଼ା/ ଦରର ବିଶ୍ଳେଷଣର ଅନୁସରଣ କରା ନଯିବାରୁ ଅତିରିକ୍ତ ଖର୍ଚ୍ଚ			
1	ଏସ.ଆଇ.ପି.	3.71	<p>ଜଳସେଚନ କାର୍ଯ୍ୟରେ ବିଶେଷ ସାମଗ୍ରୀର ବ୍ୟବହାର ସମ୍ପନ୍ନରେ ଦରର ବିଶ୍ଳେଷଣରେ ଉଲ୍ଲେଖ ଅଛି ଯେ ଡ୍ୟାମ୍ ଏବଂ କେନାଲ ଆଡ଼ିବନ୍ଧରେ ମାଟିର ସଂକୋଚନ କରଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଲାଗି ଘଣ୍ଟା ପ୍ରତି 100 ଘନ ମିଟର ଏବଂ 77.58 ଟଙ୍କା ଭଡ଼ା ଦରରେ ଶାପ୍ ଫୁର୍ଟ ରୋଲରର ଉପଯୋଗ କରାଯିବ ।</p> <p>19 ଗୋଟି କାର୍ଯ୍ୟ ଲାଗି ଅଟକଳ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ସମ୍ପନ୍ନରେ, ବିଭାଜନ ମାନେ ଆଡ଼ିବନ୍ଧରେ 34.04 ଲକ୍ଷ ଘନ ମିଟର ପରିମାଣର ମାଟିର ସଂକୋଚନ କରଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଲାଗି ଘଣ୍ଟା ପ୍ରତି 100 ଘନ ମିଟର ଏବଂ 994 ଟଙ୍କା ଭଡ଼ା ଦରରେ କମ୍ପାନୀର ସତ୍ତକ ରୋଲରର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଥିଲେ, ଯାହା ଫଳରେ 3.71 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଅତିରିକ୍ତ ଅର୍ଥ ବ୍ୟୟ ହେଲା ।</p> <p>ସରକାର ଜଣାଇଲେ ଯେ 98 ପ୍ରତିଶତ ସଂକୋଚନ କରଣ କାର୍ଯ୍ୟ ରେ କମ୍ପାନୀର ରୋଲର ଅନୁସରଣ କରାଯାଇଥିଲା ।</p>

			<p>ଏହି ଉତ୍ତରଟି ଗ୍ରହଣୀୟ ନୁହେଁ ଯେହେତୁ ଦର ବିଶ୍ଳେଷଣରେ ଜଳସେଚନ କାର୍ଯ୍ୟରେ ମାଟିର ସଂକୋଚନ କରଣ ଲାଗି ଶୀଘ୍ର ଫୁଲ୍ ରୋଲର ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଅଛି ।</p>
2	ଆର.ଏଲ୍.ବି.ସି.	17.86	<p>ଏସ୍.ଓ.ଆର. ଅନୁଯାୟୀ, ପ୍ରସରର ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବା ଲାଗି ଏହାର ମୂଲ୍ୟ ଦର ସହିତ ପଥର ଖଣି ଠାରୁ କାର୍ଯ୍ୟ ସ୍ଥଳୀ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପରିବହନ ଦର କୁ ଯୋଗ କରାଯିବ ।</p> <p>ସମାକ୍ଷା ଅବଲୋକନ କଲା ଯେ, ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନା, ଆର.ଏଲ୍.ବି.ସି. ଦୁଇଟି କାର୍ଯ୍ୟରେ ଠିକାଦାରମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା କେବଳ 4.99 ଲକ୍ଷ ଘନ ମିଟର ପରିମାଣର ପ୍ରସରର ମୂଲ୍ୟ ଠାରୁ ଅସୁଲି କରିଥିଲେ ।</p> <p>ଏହି ଭାବରେ, ପରିବହନ ଖର୍ଚ୍ଚ ଅସୁଲି ନ ହେବାରୁ ଘନ ମିଟର ପ୍ରତି 358 ଟଙ୍କା ଦରରେ 17.86 କୋଟି ଟଙ୍କାର ସମ୍ପଦ ଆଦାୟ ହେଲା ।</p>
3	ଏସ୍.ଆଇ.ପି./ଏଲ୍.ଆଇ.ଆଇ.ପି.	10.97	<p>ଯାନ୍ତ୍ରିକ ଉପାୟରେ ମାଟିର ଖନନ ମିତବ୍ୟୟା ହୋଇଥିବାରୁ କାର୍ଯ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକରେ ଏହାକୁ ଅନୁସରଣ କରାଯିବା ଉଚିତ୍ ।</p> <p>ଏହାର ବିତ୍ୟୁତିରେ, ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନା ମାନେ 21 ଗୋଟି କାର୍ଯ୍ୟରେ 10.32 ଲକ୍ଷ ଘନ ମିଟର ପରିମାଣର ମାଟିର ଖନନ ଲାଗି ମନୁଷ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ଖନନ ପଛଟି ଅବଲମ୍ବନ କରିବା ସହିତ ଘନ ମିଟର ପ୍ରତି 19.25 ଟଙ୍କା ଦର ପରିବର୍ତ୍ତେ 82.60 ରୁ 146.50 ଟଙ୍କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦର ଧାର୍ଯ୍ୟ କଲେ, ଯାହା ଫଳରେ 10.97 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଅତିରିକ୍ତ ଅର୍ଥ ବ୍ୟୟ ହେଲା ।</p> <p>ସରକାର ଜଣାଇଲେ ଯେ, ଯଦିଓ ଯାନ୍ତ୍ରିକ ଉପାୟରେ ଖନନ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ମିତବ୍ୟୟା ଅଟେ, ଦର ଖସଡ଼ା ଅନୁଯାୟୀ ସାମଗ୍ରୀର ଉପଲବ୍ଧତା ନ ଥିବାରୁ ମନୁଷ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ଖନନ ପଛଟି ଅବଲମ୍ବନ କରାଯାଇଥିଲା ।</p> <p>ଏହି ଉତ୍ତରଟି ଗ୍ରହଣୀୟ ନୁହେଁ, ଯେହେତୁ ମାଟି କାର୍ଯ୍ୟରେ ଖନନ ସମ୍ପନ୍ନରେ ଏସ୍.ଓ.ଆର.ରେ ବିହିତ ଅଛି ଯେ ଜଳ ସେଚନ କାର୍ଯ୍ୟ ଯେପରିକି ସମସ୍ତ ପ୍ରକାରର ମାଟିରେ ଖନନ, ବେସ୍ ଷ୍ଟ୍ରିପିଙ୍ଗ୍ ରେ ଖନନ ଇତ୍ୟାଦି ଗୁଡ଼ିକରେ ଯାନ୍ତ୍ରିକ ଉପାୟରେ ଖନନ ପଛଟି ଅବଲମ୍ବନ କରାଯିବ ।</p>
ବି.ଆଇ.ଏସ୍. ସଂହିତାର ବିତ୍ୟୁତି			
1	ଆର.ଏଲ୍.ବି.ସି./ସ୍ପ୍ରି.ଆଇ.ଆଇ.ପି.	25.60	<p>ବି.ଆଇ.ଏସ୍. (ଆଇ.ଏସ୍.3873-1993) ର ଅନୁକ୍ଳେପ 5.2 ରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି ଯେ କେନାଲ୍ ରେ ଜଳର ନିଷ୍କାସନ ପାଇଁ 0-5 କ୍ୟୁମେଟ୍ ସର୍ବ 5ରୁ50 କ୍ୟୁମେଟ୍ ଲାଗି ଆବଶ୍ୟକୀୟ ସିମେଣ୍ଟ କଂକ୍ରିଟ୍ ଲାଇନିଂ ର ମୋଟେଇ ଯଥାକ୍ରମେ 50-60 ମି.ମି. ଏବଂ 60-75 ହେବା ଉଚିତ୍ ।</p> <p>ବି.ଆଇ.ଏସ୍. ସଂହିତାର ବିତ୍ୟୁତିରେ, ଦୁଇଟି ପ୍ରକଳର ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନା 11 ଗୋଟି କାର୍ଯ୍ୟରେ 75ରୁ100 ମି.ମି. ମୋଟେଇ ବିଶିଷ୍ଟ ସିମେଣ୍ଟ କଂକ୍ରିଟ୍ ଲାଇନିଂ ର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଥିଲେ । ଏହି ଭାବରେ 15 ମି.ମି. ରୁ 25 ମି.ମି ର ଅତିରିକ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଯୋଗୁ 25.60 କୋଟି ଟଙ୍କାର ପରିହାର୍ଯ୍ୟ ଦେୟ ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଲା ।</p> <p>ସରକାର ଜଣାଇଲେ ଯେ ଅଟକଳ ମୂଲ୍ୟ କୌଣସି ଚିହ୍ନିତ ମୂଲ୍ୟ ବହନ କରେ ନାହିଁ । ଏହି ଉତ୍ତରଟି ଗ୍ରହଣୀୟ ନୁହେଁ ଯେହେତୁ ବି.ଆଇ.ଏସ୍. ସଂହିତାର ବିତ୍ୟୁତିରେ ଅଟକଳ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଥିଲା ।</p>
2	ଆର.ଆର.ବି.ସି.	2.55	<p>ବି.ଆଇ.ଏସ୍. ସଂହିତା ପ୍ରାବଧାନ ଅନୁଯାୟୀ କେନାଲ୍ ଲାଇନିଂ କାର୍ଯ୍ୟ ରେ କେବଳ ଏମ୍15 ବିଶିଷ୍ଟ ସାଧାରଣ ସିମେଣ୍ଟ କଂକ୍ରିଟ୍ ବ୍ୟବହାର କରାଯିବ ।</p> <p>ଉପରୋକ୍ତ ପ୍ରାବଧାନର ବିତ୍ୟୁତିରେ, ତିନି ଗୋଟି ଲାଇନିଂ କାର୍ଯ୍ୟରେ ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନା, ଆର.ଆର.ବି.ସି. 4,630 କ୍ୱିଣ୍ଟାଲ୍ ଇସ୍ପାତର ଉପଯୋଗ ସହିତ 7,711 ଘନ ମିଟରର ଆର.ସି.ସି. କାର୍ଯ୍ୟ ନିଷ୍ପନ୍ନ କରିଥିଲେ ଯାହା ଫଳରେ 2.55 କୋଟି ଟଙ୍କାର ପରିହାର୍ଯ୍ୟ ଅର୍ଥ ବ୍ୟୟ ହେଲା ।</p> <p>ସରକାର ଜଣାଇଲେ ଯେ କେନାଲ୍ ମଧ୍ୟଭାଗରେ ଅସୁରକ୍ଷିତ କଟିଂ ଅଂଶ ଗୁଡ଼ିକରେ ଆର.ସି.ସି. ଧାରକ କାନ୍ଥର ବ୍ୟବସ୍ଥା ହୋଇଥିଲା ।</p> <p>ଏହି ଉତ୍ତରଟି ଗ୍ରହଣୀୟ ନୁହେଁ ଯେହେତୁ ଏ ସମ୍ପନ୍ନରେ ରିପୋର୍ଟ କିମ୍ବା ସମର୍ଥୃତ ଅଟକଳରେ କୌଣସି ଉଲ୍ଲେଖ ନ ଥିଲା ଯାହାକି ଉପଯୁକ୍ତ ସର୍ବେକ୍ଷଣ ଏବଂ ଅନୁସନ୍ଧାନର ସହିତ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଥାଏ ଏବଂ ଏହା ଏକ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଭାବନା ।</p>

ସଂକ୍ଷେପଣ ଗୁଡ଼ିକର
ପରିଭାଷା